

Dokument ze zasedání

B9-0543/2021

3.11.2021

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení Rady a Komise

v souladu s čl. 132 odst. 2 jednacího řádu

o prvním výročí *de facto* zákazu interrupcí v Polsku
(2021/2925(RSP))

Sirpa Pietikäinen, Frances Fitzgerald

za skupinu PPE

**Robert Biedroń, Predrag Fred Matić, Maria Noichl, Alessandra Moretti,
Vilija Blinkevičiūtė, Helène Fritzon, Maria-Manuel Leitão-Marques, Pina
Picierno, Birgit Sippel, Juan Fernando López Aguilar**

za skupinu S&D

**Karen Melchior, Samira Rafaela, Abir Al-Sahlani, Sylvie Brunet, María
Soraya Rodríguez Ramos, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret, Hilde
Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou, Marco Zullo**

za skupinu Renew

**Terry Reintke, Sylwia Spurek, Anna Cavazzini, Gwendoline Delbos-
Corfield, Ernest Urtasun, Ignazio Corrao, Rasmus Andresen, Daniel
Freund, Grace O'Sullivan, Jordi Solé, Kim Van Sparrentak, Rosa**

D'Amato, Alice Kuhnke, Alviina Alametsä, Diana Riba i Giner, Tilly Metz
za skupinu Verts/ALE

Eugenia Rodríguez Palop, Malin Björk

za skupinu The Left

Usnesení Evropského parlamentu o prvním výročí *de facto* zákazu interrupcí v Polsku (2021/2925(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na Smlouvu o Evropské unii (SEU), zejména na článek 2 a čl. 7 odst. 1,
- s ohledem na Evropskou úmluvu o lidských právech (dále jen „EÚLP“) ze dne 4. listopadu 1950 a příslušnou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“),
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv, zejména na její články 18 a 19,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), zejména na její články 1, 2, 3, 6, 7, 10, 11, 21, 23, 35 a 45,
- s ohledem na Ústavu Polské republiky,
- s ohledem na Mezinárodní pakt OSN o hospodářských, sociálních a kulturních právech ze dne 16. prosince 1966 a Mezinárodní pakt OSN o občanských a politických právech ze dne 16. prosince 1966,
- s ohledem na Úmluvu OSN o odstranění všech forem diskriminace žen ze dne 18. prosince 1979 a na její obecná doporučení č. 21 (1994), č. 24 (1999), č. 28 (2010), č. 33 (2015) a č. 35 (2017),
- s ohledem na Pekingskou akční platformu a na výsledky jejích hodnotících konferencí,
- s ohledem na Mezinárodní konferenci o populaci a rozvoji, která se konala v roce 1994 v Káhiře, na její akční program a na výsledky jejích hodnotících konferencí, zejména na summit v Nairobi o Mezinárodní konferenci o populaci a rozvoji (ICPD+25) a na jeho závazek usilovat o dosažení cíle „tří nulových úrovní“, tj. nulová úroveň nenaplněných potřeb, pokud jde o informace a služby v oblasti plánovaného rodičovství, nulová úroveň preventabilní úmrtnosti matek a nulová úroveň sexuálního a genderového násilí a škodlivých praktik namířených proti ženám a dívkám,
- s ohledem na cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje dohodnuté v roce 2015, a zejména na cíle č. 3 a 5,
- s ohledem na akční plán pro sexuální a reprodukční zdraví regionální kanceláře Světové zdravotnické organizace (WHO) pro Evropu: na cestě k dosažení Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 v Evropě – nikdo nezůstane opomenut,
- s ohledem na Úmluvu OSN proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání ze dne 10. prosince 1984,
- s ohledem na Úmluvu Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí („Istanbulská úmluva“), která vstoupila v platnost dne 1. srpna 2014,

- s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o přistoupení EU k Istanbulské úmluvě a dalších opatřeních pro boj proti násilí na základě pohlaví¹,
- s ohledem na tematický dokument komisaře Rady Evropy pro lidská práva ze dne 4. prosince 2017 nazvaný „Sexuální a reprodukční zdraví a práva žen v Evropě“,
- s ohledem na mezinárodní odborné pokyny pro sexuální výchovu vydané UNESCO v roce 2018,
- s ohledem na svá předchozí usnesení o Polsku, zejména na usnesení ze dne 15. listopadu 2017 o stavu právního státu a demokracie v Polsku² a na usnesení ze dne 17. září 2020 o návrhu rozhodnutí Rady o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky³,
- s ohledem na čtyři řízení o nesplnění povinnosti, která Komise zahájila s Polskem v souvislosti s reformou polského soudnictví, a na návrh rozhodnutí Rady ze dne 20. prosince 2017 o zjištění zřejmého nebezpečí závažného porušení zásady právního státu ze strany Polské republiky (COM(2017)0835),
- s ohledem na své usnesení ze dne 1. března 2018 o rozhodnutí Komise aktivovat v souvislosti se situací v Polsku čl. 7 odst. 1 SEU⁴,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. listopadu 2019 o kriminalizaci sexuální výchovy v Polsku⁵,
- s ohledem na své usnesení ze dne 13. února 2019 o odmítavých reakcích vůči ženským právům a rovnosti žen a mužů v EU⁶,
- s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 26. listopadu 2020 o *de facto* zrušení práva na umělé přerušování těhotenství v Polsku⁷,
- s ohledem zejména na své usnesení ze dne 24. června 2021 o situaci v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v EU v souvislosti se zdravím žen⁸,
- s ohledem na atlas evropských politik v oblasti interrupcí z roku 2021, který vytváří seznam 52 evropských zemí a území na základě bodového hodnocení jejich právních rámců, pokud jde o přístup k bezpečným interrupcím,
- s ohledem zejména na svá usnesení ze dne 16. září 2021 o svobodě médií a dalším zhoršování právního státu v Polsku⁹ a ze dne 21. října 2021 o krizi právního státu v

¹ Úř. věst. C 232, 16.6.2021, s. 48.

² Úř. věst. C 356, 4.10.2018, s. 44.

³ Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 317.

⁴ Úř. věst. C 129, 5.4.2019, s. 13.

⁵ Úř. věst. C 208, 1.6.2021, s. 24.

⁶ Úř. věst. C 449, 23.12.2020, s. 102.

⁷ Úř. věst. C 425, 20.10.2021, s. 147.

⁸ Přijaté texty, P9_TA(2021)0314.

⁹ Přijaté texty, P9_TA(2021)0395.

Polsku a zásadě přednosti práva EU¹⁰,

- s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že v souladu s článkem 2 SEU je Unie založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, spravedlnosti, právního státu, dodržování lidských práv a zákazu diskriminace; vzhledem k tomu, že na základě mezinárodního práva a smluv EU přijaly všechny členské státy závazek a povinnost respektovat, zaručovat a dodržovat základní práva;
- B. vzhledem k tomu, že podle Listiny, EÚLP a judikatury Evropského soudu pro lidská práva i judikatury orgánů zřízených smlouvami OSN souvisí sexuální a reprodukční zdraví a práva s řadou lidských práv, jako je právo na život, právo na přístup ke zdravotní péči, zákaz nelidského či ponižujícího zacházení a respektování tělesné nedotknutelnosti, soukromí a osobní autonomie; vzhledem k tomu, že tato lidská práva jsou zakotvena i v polské ústavě; vzhledem k tomu, že členské státy jsou ze zákona povinny dodržovat a chránit lidská práva v souladu se svými ústavami, Smlouvami EU a Listinou, jakož i s mezinárodním právem;
- C. vzhledem k tomu, že odkládání a odmítání přístupu k interrupcím představuje formu genderově podmíněného násilí; vzhledem k tomu, že přístup k interrupcím má zásadní význam pro sociální a hospodářskou rovnost; vzhledem k tomu, že některé subjekty zaměřené na ochranu lidských práv¹¹ uvádí, že zamezení přístupu k bezpečné interrupci může představovat mučení nebo kruté, nelidské a ponižující zacházení, a že nebezpečná umělá přerušování těhotenství, která mají za následek smrt v souvislosti se zákazem interrupcí, by měla být chápána jako „vraždy na základě pohlaví, jejichž oběťmi jsou pouze ženy, v důsledku diskriminace zakotvené v právních předpisech“;
- D. vzhledem k tomu, že před rokem, dne 22. října 2020, rozhodl nelegitimní polský ústavní soud o protiústavnosti ustanovení zákona o plánování rodiny, ochraně lidského plodu a podmínkách ukončení těhotenství z roku 1993, které umožňovalo umělé přerušování těhotenství v případech, kdy prenatální test nebo jiné zdravotní důvody poukazyvaly na vysokou pravděpodobnost závažného a nezvratného poškození plodu nebo nevyléčitelné choroby ohrožující život plodu; vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí znamená faktický zákaz interrupcí, neboť převážná většina legálních interrupcí provedených v Polsku byla založena na výše uvedeném důvodu;
- E. vzhledem k tomu, že oslabování právního státu v Polsku vede k porušování lidských práv, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv; vzhledem k tomu, že faktický zákaz interrupcí v Polsku je jasným útokem na právní stát a základní práva a omezuje dosahování sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v Polsku a je dalším v řadě útoků proti právnímu státu, k nimž v posledních letech došlo;
- F. vzhledem k tomu, že Výbor ministrů Rady Evropy opakovaně vyjádřil znepokojení nad

---

¹⁰ Přijaté texty, P9_TA(2021)0439.

¹¹ Výbor pro odstranění diskriminace žen, Výbor pro lidská práva, zvláštní zpravodaj pro mučení a jiné formy krutého, nelidského a ponižujícího zacházení nebo trestání a zvláštní zpravodaj pro mimosoudní, sumární nebo svévolné popravy (Informační řada vysoké komisařky OSN pro lidská práva o sexuálním a reprodukčním zdraví a právech, interrupce, 2020).

tím, že Polsko v několika případech¹², v nichž Soudní dvůr shledal, že porušilo lidská práva v důsledku toho, že v praxi nezajistilo přístup k legální interrupci, již více než 13 let neprovádí rozsudky Evropského soudu pro lidská práva;

- G. vzhledem k tomu, že předchozí pokusy o omezení sexuálního a reprodukčního zdraví a práv byly v letech 2016, 2018 a 2020 zastaveny z důvodu masového odporu polských občanů vyjádřeného formou tzv. „černých protestů“, které získaly značnou podporu poslanců Evropského parlamentu z různých politických skupin;
- H. vzhledem k tomu, že v reakci na rozhodnutí dále omezit přístup k interrupcím se v Polsku opět konaly obrovské protesty, a to i v malých městech a vesnicích, jakož i na celém světě, a že byly v říjnu 2021 ve více než 20 polských městech uspořádány další protesty k připomenutí prvního výročí faktického zákazu; vzhledem k tomu, že protesty byly nejprve namířeny proti závažnému omezení, které oslabuje základní sexuální a reprodukční zdraví a práva polských žen, později se však přeměnily v protesty proti dalšímu porušování právního státu a proti vládě, která je za něj odpovědná; vzhledem k tomu, že je dobře zdokumentováno používání nadměrné a nepřiměřené síly proti demonstrantům ze strany příslušníků donucovacích orgánů;
- I. vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí bylo dne 27. ledna 2021 navzdory bezprecedentním demonstracím oficiálně zveřejněno a faktický zákaz potratů se tedy stal pro ženy v Polsku skutečností, což vede k rozšiřování nebezpečných interrupcí a nutí ženy cestovat za umělým přerušением těhotenství do zahraničí, čímž narušuje jejich zdraví a práva, sexuální a tělesnou autonomii a integritu a ohrožuje jejich životy;
- J. vzhledem k tomu, že od tohoto rozhodnutí musela řada polských žen žádat o pomoc iniciativy, jako je „Abortion without borders“ a organizace se sídlem v jiných členských státech, aby získaly přístup k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům, zejména k interrupcím; vzhledem k tomu, že organizace interrupčních zákroků leží na bedrech organizací a neformálních skupin hájících ženská práva a závisí na finančních prostředcích získaných z darů;
- K. vzhledem k tomu, že skupiny organizace „Abortion Without Borders“ umožnily během posledních 12 měsíců přístup k interrupcím 34 000 polským ženám¹³; vzhledem k tomu, že tato čísla představují pouze zlomek celkového počtu polských žen, které potřebují podporu při přístupu k interrupci;
- L. vzhledem k tomu, že v důsledku právních omezení a stigmatizace chybí spolehlivé údaje o počtu interrupcí v mnoha členských státech, jakož i o kontextu, v němž jsou interrupce prováděny; vzhledem k tomu, že přesné, pravidelně aktualizované a anonymní údaje o interrupcích ze všech členských států mají zásadní význam pro pochopení potřeb žen v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv a pro zajišťování těchto práv;
- M. vzhledem k tomu, že podle údajů, které shromáždila Federace pro ženy a plánování rodiny (FEDERA), bylo v polských nemocnicích za posledních deset měsíců provedeno

---

¹² Tysiąc v. Polsko (2007), R.R. v. Polsko (2011) a P. a S. v. Polsko (2012).

¹³ <https://www.asn.org.uk/press-release-abortion-without-borders-helps-more-than-17000-with-abortion-in-six-months-after-polish-constitutional-court-ruling/>

pouhých 300 interrupcí z důvodu ohrožení života a zdraví; vzhledem k tomu, že rozhodnutí dále stigmatizuje sexuální a reprodukční zdraví a práva a neúměrně postihuje ženy a těhotné osoby, které nemají dostatek finančních prostředků na farmakologickou interrupci nebo interrupci v zahraničí, jakož i ty, které nemají přístup k informačním technologiím;

- N. vzhledem k tomu, že z obavy ze soudních sporů provádí v Polsku interrupce jen několik nemocnic; vzhledem k tomu, že ženy jejich služby často nevyužívají ze strachu z těžkopádných a záměrně protahovaných postupů a žádostí; vzhledem k tomu, že o právo na přístup k legální interrupci z důvodu duševního zdraví stále častěji usilují ženy, které se potýkají s vážnými duševními problémy v důsledku toho, že se jim při přístupu k legální interrupci v Polsku nedostává žádné institucionální podpory; vzhledem k tomu, že Evropský soud pro lidská práva v červenci 2021 oznámil svůj záměr zabývat se stížnostmi polských žen na porušování jejich práv zaručených Evropskou úmluvou o lidských právech¹⁴;
- O. vzhledem k tomu, že podle Evropského atlasu antikoncepce za rok 2020¹⁵ mělo Polsko již před výše uvedeným soudním rozhodnutím jednu z nejrestriktivnějších politik, pokud jde o přístup k antikoncepci, plánování rodičovství, poradenství a poskytování informací online; vzhledem k tomu, že Polsko je jednou z mála zemí, které vyžadují lékařský předpis na nouzovou antikoncepci, již lékaři z důvodu osobního přesvědčení často odmítají předepsat;
- P. vzhledem k tomu, že každý, kdo ukončí těhotenství jiné osoby nebo těhotné osobě napomáhá při interrupci v rozporu s ustanoveními právních předpisů, čelí podle polského trestního zákoníku trestní odpovědnosti, včetně odnětí svobody; vzhledem k tomu, že v důsledku stávajících právních předpisů, sociálního stigmatu, strachu a tlaku ze strany kolegů a zdravotnických orgánů nechtějí být lékaři v Polsku s interrupčními zákroky spojováni, což platilo již v době, kdy byla interrupce ještě legální; vzhledem k tomu, že kromě široce používaného ustanovení o svědomí vytvářejí někteří lékaři další nestatutární překážky, jako jsou zbytečná lékařská vyšetření, psychologické konzultace nebo další konzultace s odborníky, nebo omezují práva žen na prenatalní testy a informace, které by měly být v rámci veřejného zdravotnictví zaručeny pro všechny; vzhledem k tomu, že osobní přesvědčení jednotlivce ohledně interrupcí nesmí zasahovat do práva pacientů na plný přístup ke zdravotní péči a ke službám poskytovaným podle zákona;
- Q. vzhledem k tomu, že přístup ke gynekologické péči je v Polsku velmi omezený a v některých regionech téměř nemožný, což vede k vysokému počtu neplánovaných těhotenství, špatnému reprodukčnímu zdraví, vysokému výskytu rakoviny děložního čípku a nedostatečnému přístupu k antikoncepci; vzhledem k tomu, že podle Nejvyššího kontrolního úřadu podstoupilo v roce 2018 všechny standardní testy, které jsou během těhotenství nezbytné, pouze 2 % těhotných žen žijících v polských venkovských oblastech; vzhledem k tomu, že přístup osob LGBTI+ ke službám péče o sexuální a

---

¹⁴ <https://en.federa.org/pl/womens-collective-complaint-in-the-echr/>

¹⁵ <https://www.epfweb.org/european-contraception-atlas#:~:text=On%2012%20November%202020%2C%20MEPs,on%20access%20to%20modern%20contraception>

reprodukční zdraví je velmi omezen, stejně jako jejich práva; vzhledem k tomu, že transsexuální a nebinární osoby vyžadující gynekologickou péči čelí v lékařském prostředí diskriminaci a často je jim upírán přístup ke zdravotní péči; vzhledem k tomu, že sexuální a vztahová výchova přiměřená věku není v polských školách ani povinná, ani komplexní nebo založená na důkazech a že je vyvíjeno úsilí ji zcela zakázat;

- R. vzhledem k tomu, že v Polsku stoupá počet znepokojivých hrozeb a nenávistných kampaní namířených proti obráncům lidských práv kvůli tomu, že podporují práva žen, právo na interrupci a stávkové hnutí žen, jež stojí v čele masových protestů proti omezování přístupu k legálním interrupcím; vzhledem k tomu, že tyto hrozby jsou znepokojivou připomínkou vzrůstajících rizik pro obráncyně lidských práv v zemi;
- S. vzhledem k tomu, že obráncyně lidských práv shromažďují podpisy na podporu návrhu zákona v rámci občanské iniciativy připravované Federací pro ženy a plánování rodiny (FEDERA) s názvem „Legální interrupce. Bez kompromisů“, který by zvrátil zákaz interrupcí a umožnil bezpečné ukončení těhotenství až do 12. týdne, aniž by pacientka musela udávat důvod, a ve výjimečných případech i po 12. týdnu; vzhledem k tomu, že nadace Pro – Prawo do Życia (právo na život) předložila v září 2021 polskému parlamentu návrh zákona nazvaný „Stop interrupcím 2021“ (Stop Aborcji), který by přístup k interrupcím zcela zakazoval a kriminalizoval a hrozilo by za něj odnětí svobody až na 25 let;
- T. vzhledem k tomu, že akty polského parlamentu týkající se Ústavního soudu přijaté ve dnech 22. prosince 2015 a 22. července 2016, jakož i balíček tří aktů přijatý na konci roku 2016 vážně narušily nezávislost a legitimitu Ústavního soudu; vzhledem k tomu, že Ústavní soud prohlásil ve dnech 9. března 2016 a 11. srpna 2016 akty ze dnů 22. prosince 2015 a 22. července 2016 za protiústavní; připomíná, že tyto nálezy tehdy nebyly polskými orgány zveřejněny ani provedeny; vzhledem k tomu, že od vstupu výše uvedených legislativních změn v platnost nelze v Polsku účinně zaručit ústavnost polských zákonů¹⁶, a zákonnost rozhodnutí ze dne 22. října 2020 je tudíž sporná;
- U. vzhledem k tomu, že dne 7. října 2021 vydal tentýž nelegitimní „Ústavní soud“ rozhodnutí ve věci K 3/21, které bylo přijato se dvěma odlišnými stanovisky; toto rozhodnutí, vydané na základě žádosti polského premiéra ze dne 29. března 2021, označilo ustanovení SEU za neslučitelná s polskou ústavou, a to z několika důvodů; vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí je útokem na evropské společenství hodnot a práva jako celek, neboť popírá přednost práva EU, která je v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora Evropské unie jedním z jeho základních prvků;
- V. vzhledem k tomu, že rozhodnutí ze dne 22. října 2020 zbavuje polské ženy nabytých práv, neboť před jeho přijetím byla interrupce v Polsku ve třech možných situacích legální, a postavení polských žen z hlediska práva je tedy nyní horší než v roce 2004, kdy Polsko přistoupilo k EU; zdůrazňuje, že soulad tří existujících výjimek s ústavou nebyl Ústavním soudem zpochybněn do té doby, než vláda pod vedením PiS převzala

---

¹⁶ Stanovisko Benátské komise ze dne 14. a 15. října 2016 k zákonu o Ústavním soudu, bod 128; OSN, Výbor pro lidská práva, závěrečné připomínky k sedmé pravidelné zprávě o Polsku, 23. listopadu 2016, body 7 a 8; Doporučení Komise (EU) 2017/1520 ze dne 26. července 2017 v otázce právního státu v Polsku, Úř. věst. L 228, 2.9.2017, s. 19.

kontrolu nad tímto soudem a soudní mocí obecně;

- W. vzhledem k tomu, že za kampaněmi, jež ochromují lidská práva a rovnost žen a mužů v Polsku a mimo jiné usilují o zákaz interrupcí, žádají odstoupení Polska od Istanbulské úmluvy a vyzývají k vytváření „zón bez LGBTI“, stojí fundamentalistická organizace Ordo Iuris, která je úzce spojena s vládnoucí koalicí; vzhledem k tomu, že kulturní a náboženské hodnoty jsou tak v Polsku zneužívány jako důvody, proč ženám bránit v plném uplatnění jejich práv, rovnosti a jejich nároku na rozhodování o svém vlastním těle;
- X. vzhledem k tomu, že Benátská komise Rady Evropy, Evropský soud pro lidská práva, Parlament a Komise vyjádřily vážné znepokojení nad stavem právního státu, včetně legitimacy, nezávislosti a účinnosti Ústavního soudu; vzhledem k tomu, že Komise zahájila v návaznosti na reformy soudního systému v Polsku z roku 2015 postup podle čl. 7 odst. 1;
1. opakuje, že ostře odsuzuje rozhodnutí nelegitimního Ústavního soudu ze dne 22. října 2020, které zavádí téměř úplný zákaz interrupcí, a odsuzuje tento flagrantní útok na sexuální a reprodukční zdraví a práva v Polsku; vyzývá polskou vládu, aby urychleně zaručila plný přístup k interrupcím a provádění interrupcí, aby zajistila bezpečné, legální, bezplatné a kvalitní interrupce a zpřístupnila je všem ženám a dívkám; vyzývá polské orgány, aby dodržovaly, zaručovaly a podporovaly lidská práva žen na život, zdraví a rovnost i jejich právo nebýt vystavovány diskriminaci, násilí, mučení či krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení;
  2. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že během uplynulého roku nevznikla žádná iniciativa a nebyl předložen žádný návrh s cílem zrušit v Polsku faktický zákaz interrupcí a čtená omezení přístupu k péči o sexuální a reprodukční zdraví a k právům s tímto zdravím souvisejícím; opakuje, že faktický zákaz interrupcí ohrožuje zdraví a život žen, a připomíná, že všeobecný přístup ke zdravotní péči a k sexuálnímu a reprodukčnímu zdraví a právům jsou základními lidskými právy;
  3. vyjadřuje solidaritu s polskými ženami, aktivisty a odvážnými jednotlivci a organizacemi, jež i nadále pomáhají ženám získat v případě potřeby přístup k interrupcím, neboť se jedná o jejich tělo a jejich rozhodnutí; vyjadřuje hluboké politování nad tím, že navzdory masovým demonstracím za legální přístup k interrupcím vešlo toto rozhodnutí v platnost; podporuje všechny ženy a obránce lidských práv, kteří neúnavně pokračují v protestech proti těmto vážným omezením základních svobod a práv žen; připomíná, že účastníci těchto protestů nepožadují jen zrušení rozhodnutí nelegitimního Ústavního soudu, ale i právo na bezplatný, legální a bezpečný přístup k interrupcím a respektování tělesné autonomie a integrity; poukazuje na projevy podpory a zájmu o kauzu polských protestujících, které zaznívají z řady členských států i jiných zemí světa;
  4. zdůrazňuje, že omezení či zákaz práva na interrupce v žádném případě nesníží potřebu jejich provádění, ale vede k tomu, že ženy musí podstupovat neodborně prováděné interrupce, kvůli interrupcím cestovat do zahraničí nebo dítě donosit proti své vůli, a to i v případech fatálního či závažného poškození plodu; mimoto podtrhuje, že se jedná o porušení lidských práv a genderově podmíněné násilí, což má dopad na práva žen a

- dívek na život, tělesnou a duševní integritu, rovnost, nediskriminaci a zdraví;
5. je hluboce znepokojen tím, že tisíce žen musí cestovat, aby získaly přístup k tak základní zdravotnické službě, jako je interrupce; zdůrazňuje, že přeshraniční služby provádění interrupcí nepředstavují schůdnou alternativu, zejména nejsou alternativou pro osoby žijící v chudobě, osoby, které čelí diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám, a osoby ve zranitelném postavení; je zneklidněn skutečností, že tyto cesty do zahraničí ohrožují zdraví, život a duševní pohodu žen; zdůrazňuje význam péče po interrupci, zejména u žen, které se potýkají s komplikacemi kvůli neúplné nebo neodborně provedené interrupci;
  6. důrazně odsuzuje veškeré legislativní návrhy či veškerá omezení, jejichž účelem je zavádět v Polsku další zákazy, kriminalizaci či omezení přístupu k bezpečným a legálním interrupcím; připomíná polskému parlamentu a polským orgánům, že opatření omezující péči o sexuální a reprodukční zdraví a práva v této oblasti jsou v rozporu se zásadou nesnižování dosažených standardů vyplývající z mezinárodního práva v lidskoprávní oblasti, a naléhavě je vyzývá, aby zajistily plné zabezpečení sexuálního a reprodukčního zdraví a souvisejících práv;
  7. kritizuje atmosféru v Polsku, která je stále více nepřátelská a plná násilí vůči obrádkyním lidských práv, a vyzývá polské orgány, aby obrádkyním lidských práv zaručily právo veřejně se vyjadřovat, aniž by se musely obávat důsledků či hrozeb, a to i tehdy, pokud kritizují vládní politiku; vyzývá polské orgány, aby se vši naléhavostí chránily obrádkyně lidských práv, jež se stávají terčem výhrůžek, aby tyto hrozby vyšetřily a pohnaly příslušné osoby k odpovědnosti; naléhavě vyzývá polskou vládu, aby bojovala proti škodlivým dezinformačním kampaním útočícím na obrádkyně lidských práv; zdůrazňuje, že řada těchto obrádkyň nyní čelí v Polsku trestním obviněním kvůli účasti na protestech proti zmíněnému zákonu v důsledku omezení, která byla v té době zavedena v souvislosti s onemocněním COVID-19; naléhavě vyzývá polskou vládu, aby na tyto obrádkyně nepodávala politicky motivované žaloby;
  8. důrazně odsuzuje nadměrné a nepřiměřené používání síly a násilí vůči demonstrantům, včetně aktivistů a organizací hájících práva žen, donucovacími orgány a nestátními subjekty, jako jsou krajně pravicoví nacionalisté; vyzývá polské orgány, aby zajistily pohnání osob útočících na demonstranty k odpovědnosti za své jednání;
  9. odsuzuje nepřátelskou rétoriku, s níž polští vládní úředníci vystupují vůči obrádkyním lidských práv a dalším kritikům vládní politiky, a naléhavě vyzývá Komisi, aby se touto věcí zabývala a aktivisty politicky i finančně podporovala;
  10. vyzývá polskou vládu, aby zajistila zapojení žen a dívek do přípravy zákonů a politik, které mají vliv na jejich život, včetně jejich sexuálního a reprodukčního zdraví a souvisejících práv a interrupcí, a aby současně zajistila, aby ženy i dívky měly přístup ke spravedlnosti a opravným prostředkům v případě porušení jejich práv;
  11. vyzývá Radu a Komisi, aby vnitrostátním a místním organizacím občanské společnosti poskytly odpovídající finanční prostředky na posílení jejich podpory demokracie, právního státu a základních práv v členských státech včetně Polska; naléhavě vyzývá Komisi, aby okamžitě a přímo podpořila programy a organizace polské občanské společnosti, které usilují o zajištění ochrany sexuálního a reprodukčního zdraví a práv

v této oblasti; vyzývá Komisi a členské státy, aby prostřednictvím programů financování podporovaly zvyšování povědomí o této problematice a školení v této oblasti; vítá podporu, kterou některé členské státy poskytují organizacím občanské společnosti, jež pomáhají polským ženám uplatnit svůj nárok na sexuální a reprodukční zdraví a související práva, a vybízí ostatní, aby činili totéž; vyzývá členské státy k efektivnější spolupráci za účelem usnadnění přeshraničního přístupu k interrupcím;

12. trvá na tom, že provedení interrupce by nemělo být žádným způsobem a v žádné formě zahrnuto do trestního zákoníku, neboť to má odrazující účinek na lékaře, kteří ze strachu z trestních sankcí od poskytování služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv upouští, a omezují tak zdravotní péči, jež je ženám a dívkám k dispozici; vyzývá polskou vládu, aby interrupce v plné míře dekriminlizovala a z trestního práva odstranila veškeré zmínky o interrupcích, a zajistila tak, aby lékaři byli ochotni provádět v praxi interrupce v mezích vnitrostátního práva, a aby současně zaručila, že informace, jež poskytuje o přístupu k interrupcím a o dalších sexuálních a reprodukčních právech, budou objektivní a založené na faktech;
13. připomíná, že neodůvodněné nadměrné omezení přístupu k bezpečným interrupcím vyplývající z výše uvedeného rozhodnutí nelegitimního Ústavního soudu nechrání přirozená a nezadatelná práva a důstojnost žen, neboť porušuje Listinu, EÚLP, judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, četné mezinárodní úmluvy, jichž je Polsko signatářem, jakož i Ústavu Polské republiky; připomíná svou výzvu polským orgánům, aby v praxi plně uplatňovaly rozsudky, které vynesl Evropský soud pro lidská práva v řízeních proti Polsku, v nichž rozhodl, že omezení přístupu k legální interrupci porušuje lidská práva žen;
14. zdůrazňuje, že neomezený a včasný přístup ke službám reprodukčního zdraví a respektování reprodukční autonomie a rozhodování žen má zásadní význam pro ochranu lidských práv žen a rovnosti žen a mužů; zdůrazňuje, že odborníci OSN¹⁷ zdůraznili, že „lidská práva jsou základními právy a že je nelze podřizovat kulturním, náboženským nebo politickým ideologiím“ a že „ideologicky nebo nábožensky motivované vměšování do záležitostí týkajících se veřejného zdraví se děje zejména na úkor zdraví a dobrého tělesného a duševního stavu žen a dívek“;
15. je značně znepokojen využíváním doložky svědomí, které znamená odepření lékařské péče na základě osobního přesvědčení; lituje skutečnosti, že v důsledku změn v zákoně o výkonu profese lékařů a zubních lékařů nemají lékaři a zdravotnická zařízení povinnost odkázat na alternativní zařízení nebo jiného lékaře v případě odmítnutí provedení interrupce a jiných služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví z důvodu osobního přesvědčení; konstatuje, že po vydání rozhodnutí nelegitimního Ústavního soudu ze dne 22. října 2020 je praktické využití doložky svědomí samo o sobě omezené, neboť nelze získat povolení k interrupci na základě zdravotního stavu plodu; odsuzuje fakt, že způsob, jakým je tato doložka zakotvena v polském právu, neumožňuje žádné odvolání vůči jejímu zneužití; vyjadřuje politování nad tím, že gynekologové často uplatňují doložku chybně v případech, kdy je pacienti žádají o předepsání antikoncepce, čímž v podstatě omezují v Polsku přístup k antikoncepci;

---

¹⁷ Pracovní skupina pro otázky diskriminace žen a dívek, 14. září 2021, k dispozici na adrese: <https://www.ohchr.org/FR/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=27457&LangID=E>

konstatuje, že tento mechanismus odpírání lékařské péče na základě osobního přesvědčení omezuje rovněž přístup k prenatalním vyšetřením, což představuje nejen porušení práva na informace o stavu plodu, ale je také překážkou pro úspěšnou léčbu během těhotenství či bezprostředně po něm; vyzývá polskou vládu, aby odmítání poskytovatelů zdravotní péče zajišťovat služby v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví regulovala způsobem, který nebude bránit v přístupu k péči o toto zdraví a k právům s ním spojeným, a naléhavě žádá polskou vládu, aby přijala reformy nezbytné k zavedení povinnosti odkázat pacienta na jiného lékaře a zavedla odvolací řízení pro případy zneužití doložky svědomí;

16. naléhavě vyzývá polské orgány, aby zrušily zákon, který omezuje přístup k nouzové antikoncepci, a aby financovaly, rozšiřovaly a prosazovaly kompletní nabídku antikoncepčních prostředků, včetně antikoncepce pro muže;
17. odsuzuje skutečnost, že polská vláda zneužívá soudnictví a jeho legislativní pravomoci a jejich prostřednictvím využívá otázku života a zdraví žen a osob LGBTI+ jakožto nástroj a politizuje ji, což vede k jejich utlačování a diskriminaci v tomto ohledu;
18. znovu, stejně jako ve svých předchozích usneseních, vyjadřuje hluboké znepokojení nad pokusy o kriminalizaci vzdělávání v oblasti sexuality a vztahů v Polsku a vyzývá Komisi a členské státy, včetně Polska, aby studentům všech věkových kategorií a jakékoli sexuální orientace zajistily empiricky podložené vzdělání v otázkách sexuality a vztahů přizpůsobené věku, jež má klíčový význam pro to, aby si mladí lidé osvojovali dovednosti k navazování zdravých, rovnocenných, citově hlubokých a bezpečných vztahů, které nebudou poznamenány diskriminací, nátlakem a násilím; zdůrazňuje, že dezinformace a počet nechtěných těhotenství lze omezit pouze vzděláváním, informovaností, všeobecným přístupem k antikoncepci, vymýcením sexuálního násilí a společnou odpovědností žen i mužů v otázkách antikoncepce;
19. důrazně odsuzuje rozhodnutí polského ministra spravedlnosti oficiálně zahájit proces odstoupení Polska od Istanbulské úmluvy, což samo o sobě již je vážným krokem zpět v otázkách rovnosti žen a mužů, práv žen a boje proti násilí na základě pohlaví a bylo by ještě závažnějším krokem zpět, pokud by bylo skutečně zrealizováno; naléhavě vyzývá polské orgány, aby vzaly toto rozhodnutí zpět a zajistily účinné uplatňování úmluvy v praxi; vyzývá Radu, aby urychleně dokončila ratifikaci Istanbulské úmluvy Evropskou unií;
20. připomíná, že práva žen jsou základními lidskými právy, a že tedy orgány EU a členské státy jsou z právního hlediska povinny je prosazovat a chránit v souladu se Smlouvami, s Listinou i mezinárodním právem;
21. vyzývá Radu, aby tuto záležitost i další případy porušení základních práv, které byly nahlášený z Polska, řešila tak, že rozšíří působnost stávajících slyšení, která s ohledem na situaci v Polsku pořádá v souladu s čl. 7 odst. 1 SEU;
22. vyzývá polskou vládu, aby se řídila rozhodnutím SDEU, v němž bylo složení Ústavního soudu označeno za nezákonné¹⁸; opakuje svou výzvu Komisi, aby provedla důkladné

---

¹⁸ VĚC XERO FLOR w POLSCE sp. z o. o. v. POLSKO, viz:
<https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-210065%22%5D%7D>

posouzení složení nelegitimního Ústavního soudu; zdůrazňuje, že rozhodnutí o interrupcích je dalším příkladem politického ovládnutí soudnictví a systematického zhroucení právního státu v Polsku a že orgány EU jsou povinny učinit náležité kroky;

23. vyzývá Komisi, aby podporovala úsilí členských států o zaručení všeobecné možnosti všech občanů pečovat o své sexuální a reprodukční zdraví a požívat náležitých práv v této oblasti, včetně přístupu k bezpečné a legální interrupci;
24. vyzývá Komisi a Radu, aby rozhodnými kroky a potíráním jakýchkoli legislativních návrhů či omezení, která by Polsko přijalo v souvislosti s přístupem ke zdravotnickým službám, včetně péče v případě interrupce, zabezpečily právo na zdraví a zajistily, aby ženy a dívky v Polsku nebyly opomíjeny;
25. vyzývá komisařku pro zdraví a bezpečnost potravin, komisařku pro rovnost a komisařku pro demokracii a demografii, aby usnadňovaly a podporovaly ochranu sexuálního a reprodukčního zdraví a souvisejících práv v Polsku jakožto klíčový prvek uplatňování práva na zdraví, bezpečnost a rovnost pohlaví;
26. vyzývá Komisi, aby obecněji v rámci EU přijala konkrétní opatření k ochraně sexuálního a reprodukčního zdraví a souvisejících práv, počínaje jmenováním zvláštního vyslance EU pro sexuální a reprodukční zdraví a práva a doplněním zvláštní kapitoly o aktuálním stavu sexuálního a reprodukčního zdraví a souvisejících práv do výroční zprávy EU o lidských právech a demokracii;
27. vyzývá Komisi, aby přijala pokyny pro členské státy k zajištění rovného přístupu k produktům a službám v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví a práv v souladu s právem EU a judikaturou Evropského soudu pro lidská práva;
28. připomíná Komisi, že by měla navrhnout komplexní směrnici o předcházení genderově podmíněnému násilí ve všech jeho podobách a o boji proti němu, včetně boje proti porušování sexuálních a reprodukčních práv;
29. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Komisi a Radě, prezidentovi, vládě a parlamentu Polska a vládám a parlamentům členských států.